

EL LLENGUATGE

Com a (I)

En les definicions i en els exemples dels articles del Diccionari Fabra trobem nombrosíssims casos de l'ús del conjunt *com a*: *Encendre's una persona com a resultat d'una assolellada, d'un exercici violent (acalorar)*. Però també n'hi trobem molts en què, en lloc d'aquest conjunt, amb el mateix valor, són usats altres mots o conjunts de mots, molt sovint amb una indicació explícita de llur equivalència, la qual, però, cal entendre que no és vàlida en tots ells (en tots els casos). La primera equivalència que cal assenyalar és, naturalment, la que utilitza per a definir el conjunt de què tractem, a l'article *com: en qualitat de*. En els exemples que il·lustren el valor de *com a*, i que transcrivim, aquest conjunt seria substituïble per *en qualitat de*: *Ell hi fou invitat com a president de la nostra associació, Com a general mereix totes les nostres lloances, Fou bandejat com a indesitjable*.

Troblem una sinonímia més àmplia en una de les definicions de la preposició *per*, la qual, en un dels seus valors, equival, segons el Fabra, a *a tall de, en qualitat de i com a*. Aquesta definició múltiple duu els exemples següents: *No tenia per arma sinó un bastó, Ell volia per dona la filla del comte, Tenien per capità el ferrer del poble, El van deixar per mort i Donar per certa una cosa*. És cert que cada un d'aquests cinc exemples no admet totes quatre solucions gramaticals (*per, a tall de, en qualitat de i com a*) però sí que hi podem comprovar, que és el que ara ens importa, que *com a* pot ésser, en un cas o en un altre, usat amb el mateix valor que *per, a tall de i en qualitat de*.

L'equivalència —o, si més no, afinitat— entre *com a i a tall de*, si bé no és indicada a l'article *tall*, es desprèn també de la doble definició de l'adverbi *imperialment: com a emperador, a tall d'emperador*. En canvi, l'equivalència entre *com a i en qualitat de* és refermada a l'article *qualitat*, en què trobem l'exemple *Li ho aconsello en qualitat de metge*.

En certs casos, davant substantius com *prova, premi, recompensa, càstig*, un equivalent de *com a* és la preposició *en*.

L'article dedicat a aquesta preposició no recull aquest ús però els exemples següents són ben clars: *Raó adduïda en prova d'una proposició... (argument), Insígnia, marca d'honor (...) concedida en premi d'algun servei... (condecoració), En prova de gratitud (gratitud), En càstig, faràs això (càstig)*.

Albert Jané